

Afname **vlinders** is een sluipend proces

Trouw, 28 oktober 2017

Titia Wolterbeek

directeur De Vlinderstichting

Boeren gaan meepraten over biodiversiteit (*Trouw*, 26 oktober). Dat is goed nieuws, want de landbouw is een van de belangrijkste oorzaken van de alarmerende achteruitgang daarvan. Daarom is het zo belangrijk dat natuurbeschermers nu om de tafel gaan met boeren, banken en de voedingsindustrie. Om te bekijken hoe het anders kan, bijvoorbeeld met minder bestrijdingsmiddelen. Want – al is dit niet makkelijk meetbaar – bestrijdingsmiddelen zijn een belangrijke factor in de geconstateerde achteruitgang van het aantal insecten.

Dat het effect van bestrijdingsmiddelen niet altijd direct zichtbaar is, hebben wij bij De Vlinderstichting aan den lijve ondervonden. In onze vlinderkweek voor educatieve doeleinden wilde het in 2010 niet vlotten. De rupsen zagen er gezond uit, ze verpopten zich

en ook de vlinders leken in orde. Maar de vlinders gingen niet paren en legden geen eitjes. En dan is het snel gedaan met de cyclus.

Na maanden naarstig zoeken naar de oorzaak bleek dat het aan de koolplanten lag die de rupsen aten: het zaad was behandeld met fipronil. In dit geval niet ingezet tegen luis bij kippen, maar om de wortels van de koolplanten te beschermen tegen wortelvlieg. Door onze gecontroleerde kweekomgeving konden we dit vaststellen. Buiten zie je het niet direct: de vlinders vallen niet dood uit de lucht. Maar doordat ze zich niet voortplanten keldert het aantal vlin-

*Het bleek dat het aan
de koolplanten lag
die de rupsen aten.
Behandeld met fipronil.*

ders dramatisch en dat zien onze vrijwilligers terug in hun tellingen. Dat is de waarde van langlopende meetprogramma's zoals het Netwerk Ecologische Monitoring.

Dankzij de honderden vrijwilligers die al jaren lang wekelijks de vlinders en libellen tellen op vaste routes weten we gedetailleerd hoe het met een belangrijke groep insecten gaat. Voor vlinders kunnen we zelfs al een betrouwbaar onderscheid maken tussen de achteruitgang in onder andere bos, stad en agrarisch gebied. En duidelijk is dat de afname veruit het grootst is in het agrarisch gebied. Dat is niet vreemd, gezien de stapeling van invloeden van schaalvergroting, stikstof en de vele bestrijdingsmiddelen. Dat is een sluipend proces: 75 procent afname in 27 jaar is gemiddeld zo'n 5 procent per jaar: met de natuurlijke schommelingen in aantallen insecten valt dat niet meteen op.

Het nieuwe kabinet presenteert zijn regeerakkoord als het groenste ooit. Nu is het moment om dat waar te maken. We hebben insecten nodig.
